

‘Ο Ύπνος και ο Θάνατος μεταφέρουν τὸ πνεῦμα τοῦ Σαρηθδόνος.

(Ἔργον τοῦ Φλάμιαν

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

Ο ΠΑΝΙΚΟΣ

Εἶνε τώρα κάμποσος καιρός, πὸν ἕνας ἀνθρώπος τρυγυρίζει, μέρα—νύχτα, στὸ σπίτι μου ἀπόξω... Τί νὰ θέλει τάχα, ὁ ἀνθρώπος αὐτός ;... Φορεῖ πάντα τὸ παλτό του, μ' ἀνασπρωμένο τὸ γιακά, καὶ κάνει πὼς κάτι περιμένει... Κι' ὅμως ἐγὼ τὸ ξαίρω, πὼς δὲν περιμένει τίποτε —τόσον καιρό, τί μπορεῖ νὰ περιμένει ;— μόνο πὸν κατοπτεύει τὶς κινήσεις μου...

Δὲν ἔχω δεῖ ποτὲ τὸ πρόσωπό του. Ἔχει χαμηλωμένο τὸ γύρο τοῦ καπέλλου του, καὶ ἀνασπρωμένο τὸ γιακά του... Κάνει, πάντα, πὼς κάτι περιμένει. Κι' ὅμως τὸ ξαίρω πὼς δὲν περιμένει τίποτε —παρὰ μονάχα πὸν με παρακολουθεῖ! Παρακολουθεῖ μ' ἐπιμονὴ καὶ τὶς πὸν παραμικρὲς κινήσεις μου. Εἶνε στιγμὲς πὸν νοιῶζω πὼς τὸ μάτι του ἔχει τὴ δύναμη νὰ χάνεται στὸν τοῖχο, καὶ νὰ μπαίνει ὡς μέσ' στὴν κάμαρά μου... Γι'νεταί τέτοιο πράγμα ; Καὶ γὼ δὲν ξαίρω τί νὰ πῶ...

Εἴμ' ἕνα πλάσμα νευρικό καὶ ἀρρωσθημένο. Ἦ τελευταία μου ἀρρώστια, πὸν με βίασταιζε τρεῖς μῆνες στὸ κρεβάτι, μ' ἔχει σκαταπέμει. Κάποιες ἰδέες σκοτεινὲς καὶ φοβερὲς, γυρίζουν, μέρα—νύχτα, στὸ μυαλό μου... Δὲ βρίσκω ἠσυχία πουθενά...

Κι' ὅμως αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος με παρακολουθεῖ... Τί σκοποὺς ἔχει, πὸν με παρακολουθεῖ ; Γιατί τὸ κάνει ; Δὲ μπορῶ νὰ καταλάβω...

Κάθε πρωὶ, καθὼς ἀνοίγω τὸ παράθυρό μου —ὄσο πρωὶ καὶ ἂν σηκωθῶ, ξαίρω πὼς θὰ τὸν βρῶ νὰ περιμένει... Πολλὲς φορὲς δοκίμασα νὰ κάνω τὸ γενναῖο, καὶ νὰ τὸν κοιτάξω μέσ' στὰ μάτια! Ἀλλὰ τὰ μάτια του δὲ φαίνονται ποτέ! Ἔχει χαμηλωμένο τὸ γύρο τοῦ καπέλλου του, καὶ ἀνασπρωμένο τὸ γιακά του. Καὶ μπορῶ νὰ πῶ, με τρόπο θετικό, πὼς ἔχει λόγους ν' ἀποφεύγει τὴ ματιά μου... Ἐκεῖνο πὸν μού κάνει ἀπορία, εἶνε πὼς δὲ βρέθηκε κανένας, μέχρι τώρα, νὰ τὸν ρωτήσῃ τί γυροῦει, μέρα—νύχτα, καὶ τρυγυρίζει στὸ σπίτι μου ἀπόξω ; Πολλὲς φορὲς τὸ σκέφτηκα καὶ αὐτὸ : μήπως ἄλλος κανένας δὲν τὸν βλέπει, καὶ τὸν βλέπω μόνον ἐγὼ ; Μήπως καὶ ἐδὲ φαίνεται στὸν ἄλλον ;... Ἀλλ' αὐτὸ τὸ πρῶμα γίνεται ποτέ ; Γι'νεταί ποτὲ αὐτὸ τὸ πρῶμα ;...

Εἴμ' ἕνα πλάσμα —νευρικό καὶ ἀδύνατο, καὶ ἡ ἀρρώστια μ' ἔχει σκαταπέμει. Δὲν ἐλπίζω σὲ καμμιά βόηθεια, σὲ καμμιά ἀγάπη, πουθενά. Οἱ ἀνθρώποι μου φάνηκαν σάληροὶ καὶ φανοεροὶ. Ἔχουν νιώσει τὴν ὑπεροχὴ μου —κι' αὐτὸ τοὺς κάνει, ἀκριβῶς, νὰ

με μισοῦν... Τὸ ξαίρουν πὼς δὲν εἶμαι σὰν καὶ αὐτοὺς ! Τὸ ξαίρουν πὼς δὲν ἔσκαψα ποτὲ τὸ μεταπό μου, καὶ οὔτε λύγισα ποτὲ τὴ ραχοκοκαλιά μου, νὰ ζητιανέψω, σὰν καὶ αὐτοὺς, καὶ νὰ ταπεινωθῶ ! Καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο με μισοῦν...

Καὶ πὸν πολλὸ ἄν' ἄνους —ἀν' ἄνους πὸν πολλὸ— με μισεῖ ὁ ἀνθρώπος αὐτός ! Εἶτα νὰ τρέξω στὴν ἀστυνομία, νὰ καταγγείλω τὴ διαγωγή του —ἀλλὰ ξαίρω τὴν ἀπάντησή του, ξαίρω πὸν καλὰ τί θὰ μού ποῦνε : ἕνας ἀνθρώπος γυρίζει στὸ σπίτι σου ἀπόξω, καὶ ἐστὶν θαρρεῖς πὼς σὲ παραμονεύει... Πού βασίβησα γιὰ νὰ τὸ υποθέσεις ; Ποὺς ἀποδείξεις ἔχεις ἐναντίον του, γιὰ νὰ βάλεις μιά τέτοια ὑπόπια ; Αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος γυρίζει μέσ' στὸ δρόμο —καὶ ὁ δρόμος εἶνε γιὰ ἄλλους τοὺς ἀνθρώπους... Μπορεῖ νάχει, καὶ αὐτός, τὶς ὑποθέσεις του. Τί σὲ νοιάζει, ἀφοῦ δὲ σ' ἐνοχλεῖ ;... Ξαίρω καλὰ πὼς θὰ μού ποῦνε αὐτὰ τὰ λόγια, γιὰτί δὲ μποροῦν νὰ καταλάβουν...

Ἀλλὰ, καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος, τάχα, μπορῶ νὰ καταλάβω τί συμβαίνει ; Ἐνας ἀνθρώπος με παρακολουθεῖ, κατοπτεύει ὅλες τὶς κινήσεις μου, δταν βγαίνω με παίρνει ἀπὸ πίσω, ὅδε μ' ἀφίρει καὶ ἀνασπῶ μου στιγμὴ... Εἴν' ἕνας ἔξενος, ἀγνωστος σὲ μένα —τίποτε δὲν ὑπάρχει μεταξύ μας— καὶ ὅμως φαίνεται νὰ θέλει τὸ κακό μου... Γιατί ἕνας ἀνθρώπος, καθὼς αὐτός ὁ ἔξενος, πὸν δὲν παύει νὰ σὲ παρακολουθεῖ, κολλημένος, διαρκῶς, στὰ βήματά σου, δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ θέλει τὸ κακό σου ! Γιατί τότε, ἂν δὲν ἦταν ἔτσι, ποὺς ὁ λόγος πὸν σὲ παρακολουθεῖ ;...

Εἶμαι, σὰς εἶπα, νευρικός καὶ ἐξανημιμένος —ἕνα πλάσμα με σκαταπέμει νευρα, μ' ἀδυνατωμένη τὴν ψυχὴ καὶ με θολωμένο τὸ μυαλό : καὶ ὅμως, πάντα, κρατῶ τὴ λογικὴ μου ! Σ' ὄλην αὐτὴ τὴν ἠθικὴ κατάντια μου, σ' ὄλην αὐτὴ τὴν ψυχικὴ μου ἐξουθένωση, δὲν παύω νὰ κρατῶ τὴ λογικὴ μου... Με πόσους κόπους τὴν κράτησα ὡς τώρα, μετὰ τὸ τελευταῖο μου ἀτύχημα —θέλω νὰ πῶ τὸ χτύπημα ἐκεῖνο στὸ κεφάλι, πὸν με κράτησε τρεῖς μῆνες στὸ κρεβάτι— μάρτυς μου ὁ Θεός, καὶ ἡ ἀδερφή μου, καὶ αἰτοὶ πὸν με νοσηλεύσαν μέσ' στὸ νοσοκομείο, καὶ ὁ γιατρός πὸν με περιποιοῦσαν... Δίχως αὐτοὺς, θάμουν τώρα πεδαμένο ! Στὸ τέλος, ὅμως, γλύτωσα, καὶ γύρισα καὶ σπίτι μου... Ἀλλὰ τὰ νευρα μου εἶνε σκαταπέμεινα, καὶ ὄρες—ὄρες τὸ κεφάλι μου πονεῖ, σὰ νὰ τὸ σφίγγει μιά

φριχτή τανάια...

Η παύ μεγάλη μου χαρά, όπόσο, μετά τό γλύτωμα έκείνο τής ζωής μου, είνε πού τά καταφέρα νά σώσω τό μυαλό μου : γιατί πώς θά ζούσα πώς θά ζούσα, μέ τί τρόπο θά στεκόμουν στή ζωή, άν δέν είχα τήν παρηγοριά, θά γλύτωσα, μαζί, και τό μυαλό μου ;...

'Εκείνος, όμως, πού μέ παρακολουθεί, φαίνεται νά τά ξαίρει δι' αυτά —' Ίσως γι' αυτό δέν αποδείχεται ακόμα... Περιμένει νά ξαναδιναμώσω, νά σπαθώ σπά πόδια μου γερά, γιά νά πετύχει τό σκοπό του πού καλά! Του φτάνει, τώρα, νά μέ βασανίζει, νά μη μ' άρθνει μιά στιγμή σ' ήσυχία, νά μου κάνει τή ζωή μαρτυρωτή, νά τή γαμίζει, μέρα—νύχτα, δίχως λόγο, μ' ένα ούγος και μ' έναν έφιάλη... Περιμένει τήν κατάλληλη στιγμή, νά μου τήν ξαναδώσει στό κεφάλι...

Γιατί έχω καταλήξει νά πιστεύω, πώς είν' ό ίδιος, ακριβώς ό ίδιος, πού μου τήν έδωσε, και τότε, στό κεφάλι! Ποιος άλλος θά μπορούσε νά τό κάνει, άν δέν ήταν αυτός ό δολοφόνος, πού μέ μισεί και μέ παραμονεύει; Ποιος άλλος θά μπορούσε νά τό κάνει ;...

Ήμουν σκαμμένος στό παράθυρο του τραίνου, και κοιτούσα τό χαρούμενο τοπίο : ένα κομμάτι πράσινο και κίτρινο, άπάνω στό γαλάζιο του πελάγου... 'Ενα χωριουδάκι, μακριά, στην πλαγιά του μακρινού βουνού... Τά κοντινά τά δέντρα περιούσαν άσπρατή, προστού προκτάσω νά τά καλωσοιάξω... 'Ενα κατάδι μακρινά πουλιά, πού πετούσαν, άργά, στον ούρανό... 'Εσπινκα νά κοιτάξω πού θά πάνε... Και τότε βρήκε τή στιγμή νά μου τή φέρει! Καθώς είχα σκίσει πού πολύ, ένωσα τό βρόντο στό κεφάλι...

Κατόπι, δέ θυμάμαι τίποτ' άλλο. 'Όταν άνοιξα τά μάτια μου ξανά, βρέθηκα μέσ' στό νοσοκομείο. 'Ενα μήνα δέν μπορούσα νά μιλήσω... 'Ακουγα, γύρω μου, τους άλλους νά μιλούν, όμως, εγώ, δέ μπορούσα νά μιλήσω... 'Όλοι πίστευαν, μέσ' στό νοσοκομείο, πώς, καθώς είχα γυρισμένο τό κεφάλι, είχα χτυπήσει σ' ένα στίβο τηλεγράφου. 'Όμως, εγώ, ξαίρω, τώρα, τήν άλήθεια : αυτός ό άνθρωπος ήταν κριμμένος κάπου, ήταν κριμμένος κάπου δίπλα μου, στό τραίνο, και μέ χτύπησε τήν ώρα πού κοιτούσα! Διάλεξε τήν ώρα πού κοιτούσα, γιά νά μ' ηνοχοποιηθεί, και γιά νά πιστέψουν ύπεραιότερα, όλοι όσοι δέν τόν είχαν δει, πώς, απ' τό πολύ τό σπνήμό μου, είχα χτυπήσει σ' ένα στίβο τηλεγράφου... Μόνος εγώ, ξαίρω, τώρα, τήν άλήθεια, αλλά δέν τή λέω πουθενά, απ' τό φόβο μή μέ πάρουν γιά τρελλό...

Γιατί πούδς άνθρωπος μέ λογική, άλήθεια, μπορεί νά φανταστεί αυτό τό πράγμα! 'Ενας τρελλός, μονάχα, μπορεί νά τό σκεφτεί! Κι' άλλ' αυτά, γιατί κανένας, ως τά τώρα, κανένας δέ μπορεί νά φανταστεί, μέχρι πού φτάνει τό μίσος των ανθρώπων... 'Η ίδια μου ή αδερφή, τό αίμα μου, πού τής έχω τυχρή έμπιστοσύνη, κ' είνε, γιά μένα, σά μιά δεύτερη μητέρα, έπαίμενη, κ' έκείνη, νά πιστεύει στό παραμύθι του ετηλεγραφού... Και δέν τολμώ, δέν έχω τό κουράγιο νά τής φανερώσω τήν άλήθεια, γιατί φοβάμαι μή μέ πάρει, κ' έκείνη, γιά τρελλό!...

Κ' έτσι ζώ μέ κλειδομένα χείλη, κρύβοντας τό φριχτό τό μυστικό, πού μου θανατώνει τήν καρδιά! 'Ός τότε, όμως, θά μπορούσα νά τό κρύβω ;...

'Ό, αυτά, αυτός ό άνθρωπος τά ξαίρει, κ' έπωφελεται τής άδυναμίας μου, γιά νά μέ βασανίζει πού πολύ! Ξαίρει πώς δέ μπορεί νά τον προδώσω, ξαίρει πώς δέν τολμώ νά τόν προδώσω —κ' έπωφελεται τής άνημπορίας μου, γιά νά μέ παιδεύει, νύχτα—μέρα, νά μέ παιδεύει και νά μέ τρομοκρατεί!... Ξαίρει πώς έτσι μέ σκοτώνει πού καλά—πύ καλά, πύ εκκ του ασφαλούς—παρά νά οχθάν, γιά δεύτερη φορά, νά μου τήν ξαναφέρει στό κεφάλι... Είνε παυόφορος κ' ήτολογισμένος : πεπιχναίνει πάμ τή δουλιά του, χωρίς κινδύνους από πουθενά! Κ' έτσι κ' άλλως, τό ξαίρει πώς δέ θά του γλυτώσω —πώς δέν είνε δυνατόν νά του γλυτώσω— κ' έξακολουθεί μ' έπαμνη, και μέ τόν κωνούριον αυτόν τρόπο, τό φοβερό, τό καταχθόνιό του έργο...

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΖΕΣΤΑ-ΖΕΣΤΑ ΚΑΙ ΚΡΥΑ

'Ο Π ρ ο ε δ ρ ο ς.— Κατηγορούμενε, γιά τρίτη φορά σέ φέρουν εδώ ως μέθυσο και ταραξία. Κόρπο τέλος πάντων, μην ξαναπίνεις.

'Ο κ α τ η γ ο ρ ο ύ μ ε ν ο ς.— Μάλιστα, κ. Πρόεδρε. 'Αλλά, ξέρετε; Πίνω γιά νά λημονώ.

'Ο Π ρ ο ε δ ρ ο ς.—'Εν τούτοις... δέν λημονείτε νά πίνης.

***

'Από τό «Ημερολόγιο Γεροντοκόρης» :

«'Η σοβαρές άτυχίες πού μου συνέβησαν εσχάτως, ύπέσκαφαν τήν ύγεια μου! Κατά τά δύο τελευταία έτη έγινα τουλάχιστον... έξ μήνας μεγαλειτέρα»!...

***

—'Ο κ. Τζιμ πού πέθανε προχθές, άφησε ό,τι είχε και δέν είχε στό 'Ορφανοτροφείο.

—Μπά! Και πόσα άφησε ;

—Δώδεκα παιδιά!...

***

Στό δικαστήριο .

'Ο Πρόεδρος πρós τόν κατηγορούμενο κουρέα :

—'Εχεις νά προσθήσης τίποτε, κατηγορούμενε ;

—Μάλιστα, κ. Πρόεδρε. Τά μαλλιά σας θέλουν κόψιμο!...

***

Στήν αγορά :

—Τί είδους ψάρια είν' αυτά ;

—Γλώσσες. Πάρε κάμποσες, άφεντιάσ.

—'Εύχαριστώ! Μοί στάνουν ή γλώσσες... τής λεθεράς μου!

***

Οί σημερινοί γιατροί.

—Πώς πηγαίνεις ;

—Χειρότερα, γιατρέ μου!

—Τότε, πάμε τά σκονάκια πού σου έδωσα.

—Μά δέν πήρα κανένα...

—Τότε άρχισε νά τά παίρνης.

***

'Η εύστολαχη κυρία στον τυφλό έπαίτη :

—Γιατί δέν πηγαίνεις στή Μεγαλόχαρη στην Τήνο; 'Ίσως ή χάρι της σε θεραπεύσει.

—Τί λέτε, κυρία μου; Θέλετε δηλαδή νά χάσω τό φρονιά μου ;

***

Στό έστιατόριο :

'Ο πελάτης.—Αυτό τό ψητό δέν ήταν τόσο καλό, όσο έκείνο πού έβραγα τήν Κυριακή.

Τό γκαρσονιέ.—'Αδύνατον, κύριε. Είνε ακριβώς τό...ίδιο!

***

'Η π ρ ο θ ε ρ α.—'Απόψε είδα στον ύπνο μου πώς βρήκα και ή-πια τό άθάνατο νερό.

'Ο γ α μ π ρ ό ς.— Πολλές φορές, μητέρα, βλέπει κανείς τέτοια δυσάρεστα όνειρα...

Γυρίζει πάντα στό σπίτι μου απόξω, μέ χαμηλωμένο τό γύρο του κεφάλου, και μ' άνασηκωμένο τό γιακά του... Θέλει νά δείξει πώς δέ μέ προσέχει, κ' όταν του δείχνω φανερά πώς τόν κοιτάξω, κάνει τάχα πώς σφυρίζει άδιάφορα, και πώς χαζεύει μέ τ' άνημποριά τά σπάτια, κ' όπόσο βλέπω τό σκαρυστικό τό γέλιο του, κ' ός κρατεί τό πρόσωπό του γυρισμένο... Κάθε μέρα, τό βλέπω και παγόνιο... Είμ' ένα πλάσμα νευρικό κ' άρρωσποιημένο, ένα πλάσμα μέ σκακατεμένα νεύρα, μ' άδυνατισμένη τήν ψυχή και μέ τό μυαλό του θολωμένο. Φοβάμαι τώρα μήπως τρελλαθώ —μήπως τώρα, τρελλαθώ σ' άλήθεια... Γι' αυτό, πριν ακόμα τρελλαθώ —και δέ μπορεί παρά νά τρελλαθώ, άν αυτό βαστάξει πού πολύ— μιά μέρα πού θά τόν πετύχω μόνο, κ' άφού πάρω τό γιομάτο μου πιστόλι, θ' άνοιξω τό παράθυρο μέ τρόπο —και μιά στιγμή πού θάνα γυρισμένος, κώνοντας πώς τάχα δέ μέ βλέπει (!), θά σημαδέψω τό φριχτό του τό κεφάλι —κ' άν καταφέρω και τό χέρι μου δέν τρέμει —καθώς τρέμει τούτη τή στιγμή— μπορεί και νά γλυτώσω μιά γιά πάντα...

Κάνει πάντα πώς κάτι περιμένει...

